

NÉPNEVELŐ

NEVELÉS- ÉS OKTATÁSÜGYI LAP

A MAGYARORSZÁGI LATIN ÉS GÖRÖG SZERTARTÁSÚ KATHOLIKUS NÉPOKTATÁSI INTÉZETEK SZÁMÁRA

Kiadja a *SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT* Budapesten.

Megjelenik minden vasárnap egy ivnyi terjedelemben.

Megkapja e lapot minden kath. népoktatási intézet egy példányban ingyen.

Előfizetési ár: egész évre kor. 6.—.

Kéziratokat nem küldünk vissza.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

BUDAPEST,

Szentkirályi-utca 28b. sz. a.

(SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT)

A hirdetések árszabálya :

A pályázati hirdetéseknel minden egyes szóért minden közlés után 6 fillér (3 krajczár) fizetendő.

Egyéb hirdetéseknel :

egész oldal ... kor. 32.— | negyed oldal ... kor. 8.—
fél oldal 16.— | nyolczad oldal ... 4.—

A díjak előre beküldendők a Szent-István-Társulathoz.

Új főpásztorok.

Öröm és lelkesedés szállja meg a magyar kath. lelkeket annak hírére, hogy a Szentlélek oly főpásztorokat adott az árván maradt egyházmelegyek élére, kiknek neve egy-egy jelszó e hazában a kath. hitélet minden terén, a magyar nemzeti kath. oktatásügy minden fokozatán a régen óhajtott és várt örvendetes haladás felé.

Hála mindezért az isteni Gondviselésnek; üdv és hódolat az új főpásztoroknak.

A legfelsőbb királyi kézirat szerint *Városhy Gyula* dr. székesfejérvári püspököt kalocsai érsekké;

Balás Lajos pápai prelátust, váci kanonókot rozsnyói;

Mayer Béla dr. vál. püspököt, kalocsai káptalani helynököt szatmári;

Prohászka Ottokár dr. egyetemi tanárt székesfejérvári; és

Zichy Gyula, apát, pápai kamarást pécsi püspöke legkegyelmesebben kineveztetett.

Városhy Gyula dr. kalocsai érseket a magyar kath. tanítóság régen hordja szívében. Ő vezette a magyar kath. tanítók első római zarándoklatát boldogult XIII. Leó pápa Öszentsége elé és ő volt a közoktatásügyi ankétén a Berzeviczy-féle javaslattal szemben a magyar kath. föllogás védelmezője, és az a sok szeretet és figyelem, ameyben mint püspök az egyházmegye tanítóit részesítette, hódolatot és tiszteletet követel személyének minden tanító részéről.

És mit írjunk *Balás Lajos*, *Prohászka Ottokár* és *Zichy Gyula* püspök urakról, kiket ismerünk, szeretünk és főpásztori működésük elé annyi őszinte és igaz reménnyel tekintünk? Imáinkban kérjük Istent, hogy munkájukat áldása kísérje.

Szatmári püspök dr. Mayer Béla.

Az új szatmári püspök egyházi állása mellett tulajdonképen tanügyi férfiú. Fiatalabb korában a kalocsai tanítóképző-intézet történettanára volt.

Ugyanezen időben a kalocsai tanítónőképzőnek a hittanára, később az összes apácaiskolák igazgatója lett. Épen most 25 esztendője, hogy a kalocsai főegyházmegyének főtanfelügyelői tisztét tölti be. Nyomatásban is megjelent két hatalmas kötetre terjedő beszédei és értekezéseinek legnagyobb része tanügyi kérdésekből áll.

Hogy a tanügy és a tanítóság mennyire ment át a vérébe, azt, ha ezek után még bizonyítani kell, ám álljon itt erre nézve a következő bizonyíték: A szegény tanítók megsegítésére százezer koronás alapítványt tett le. Ez az alapítvány létezett, de alapítójáról nem tudott a világ, mig nem egy kalocsai tanítógyűlésen a titok erős zárját a titoknak egyik ismerője föl nem pattantotta. Az új püspök tehát titkos jóbarátja a tanítóknak. Hogy a Kalocsán minden más ilyenmü intézményt évekkel megelőzőtt Tanítók Házának kibővítésére főtanfelügyelőségének 25 éves jubileuma emlékére annyi ezer koronát adott, ahány éve főtanfelügyelős-ködött és ezzel a szegény tanítók gyermekeinek vidéken való neveltetési gondjait lényegesen megkönnyítette, szolgáljon előbbi állításunk második bizonyítékaképen. Azt hisszük, ilyen nyomatékos argumentumok reménnyel töltethetik el a szatmári egyházmegye tanügyi embe-reit. Sorsukat az iskolák püspöke vezérli, iskoláikat a tanítók püspöke emeli.

A modern államnak, a művelt nemzeteknek életfönn tartó szerveik között az iskola áll az első helyen nyomban a templom után. A szöszek és az iskolai katedra egymással versenyző, egymást kiegészítő tényezője az emberiségnek, a nemzeteknek.

Szatmár új főpásztorra tanférfiú. Tehát a nemzet életének fönn tartását munkáló legfontosabb tényezők táborába tartozik nemcsak, hanem egyéni súlyánál és papi állásánál fogva most már püspöki méltóságának ereje következtében ezen tábornak vezető, döntő tényezője, mindenkor kimagasló alakja.

Szatmár új püspöke a szó hatalmának nagy ura. Amit az emberi beszéd közvetlen varázsa

az elmékben és szívekben munkálhat, az új szatmári püspök nagy szónoki varázshatalmával mindazokból nagyon sokat elért már és el fog még érni.

A szöszéki szintén megnyeri tehát hatalmas bajnokát dr. Mayer Belában. A templom és az iskola az egyházmegyéjében az ő példája szerint dusan termő melegágyai lesznek a keresztény szocializmus evangéliumi eszméi diadalának.

Az iskolát a templomhoz, a tanítót a paphoz emelni egyik égető szüksége manapság a folyton súlyosbado kereszténység harcai győzedelmének. Ne csak elvben, ne csak papíron, ne csak az ajkakon, ne csak a szívekben és elmékben legyen az iskola előcsarnoka, melegágya a templomnak, a tanító pedig jelentőségteljes és elismert munkatársa a papnak, hanem a valóságban is. Mindenki, aki az evangélium szellemének diadalát igazán óhajtja és abban az óriási küzdelemben, amely a kereszténység és ellenei között dúl, tényleg is részt vett, ezeket mind kívánja, óhajtja és bekövetkeztét türelmetlenül, epedve várja. Várja emek az eszmének teljes megvalósulását és teljes érvényesülését.

Mayer püspökben ezek a tulajdonságok az ő hosszú tanügyi munkálkodása és tanügyi jótékonykodása alatt kifejlődtek. Volt ideje, esze és szíve hozzá, hogy a keresztény iskola fontos szerepét belássa, a tanügyi emberek föladatainak óriási fontosságát méltányolja és szükségét érezze annak, hogy az iskola, mint a keresztény eszmék előrangúja emelkedett hárterre, és a paedagogus, mint a kereszténység harcosainak egyik leghatásosabb tényezője, mindegyik a maga fontossága, jelentősége szerint érvényesüljön, erőt nyerjen és kello fegyverzetéhez jusson.

Es aki az új püspök nemzeti érzését és gondolkodását ismeri, tudja, hogy a főnhatósága alá kerülő keresztény iskolák a magyarság mentevári is lesznek. Az evangélium szellemétől fölmagasztosított nemzeti érzés és gondolat, az ezektől hajtott akarat és eszelekedet minden igaz keresztény paedagogusnak alapelve és törekvéseinek célja. Csak Mayer beszédeit kell átolvasni, hogy lássuk, mennyire ur e nagy gondolat az ő lelkületében. Többször, sokféleleken, de mindig erőteljesen, tisztán és világosan érvényesül ez a gondolat az ő beszédeiben, épen úgy, ahogy eszelekvéseben is érvényre jutott.

A szatmári tanügy nagy vezért, az ország katolikus tanügye erős támaszt, a tanítóság pedig nagy jóakarót nyert az új püspökben.

Ad multos annos! —h. x.

Tanítsunk-e vallást az iskolában?

Korunk szelleme, gondolkodása készlet arra, hogy ezt a kérdést szőnyegre hozzuk. Hiszen ma annyira elsűlyedtünk, annyira elfajultunk, hogy a hitetlenség a jó módorhoz, fölvilágosodáshoz és korszerű műveltséghez tartozik.

És valóban így van. A serdülő ifjú vallásos érzélem nélkül hagyja el az iskolát s ez az oka az adáz tusaknak, amelyek a különböző társadalmi osztályok között oly rombolólag dülnek. Ez az oka a nihilizmusnak, a szocializmusnak, az anarchizmusnak, a szabadkőművességnek s mindazoknak a társulatoknak, amelyek naponként surlódásokat okoznak. Ez az oka, mert ha mindenkinek szívében ott volna a vallásos érzés, lebomlanának a különböző társulatok között az egekig nyuló válaszfalak, összefüznék az embereket a szeretet, az igaz szeretet, amelyet egyedül a vallásérkölesös nevelés olt az ember lelkébe.

És mégis mit látunk? Azt látjuk, hogy a mai modern társadalom vezetői, a fölvilágosodott faklyavivők a szorosán vett vallástaniást ki akarják küszöbölni az iskola falai közül, atutalni az egyház hatáskörébe; végezzék a lelkészek a saját templomaikban a lélek művelését, a vallásos érzés plántalását. Nem törődik a gyermekek vallásérkölesös nevelésével a család, nem törődik az iskola, amely ma azt adja, ami gyakorlati, ami életre való, ami hasznos. «A vallás a papok dolga, végezzék azok.»

Igy tartunk tehát ott, hogy ma-holnap a vallást iskolán kívül akarják taníttatni. Allítják, hogy a vallástaniás helytelen alapon áll, hogy a gyermek esze nem érti meg a tanított dolgokat, hogy arra az időre kell azt hagyni, amikor a gyermek gondolkozni tud, a saját esze járásával kutat és meggyőződést alkot magának. Különböben ez az eszme nem új. Nem új, hiszen ezzel a kérdéssel foglalkoztak a leghíresebb paedagogusok is. Csak-hogy ezek minden tárgyra értették. Ott van Rousseau, aki mindent csak akkor szeretett volna tanítani, amikor a gyermek esze fejlett, vagy helyesebben: amikor a természet a saját eszével képes fölfogni. Így indult meg Kant is, de egyik sem tudott elméletével dülőre jutni. És akik így gondolkoznak ma — és ilyenek számosan vannak — hogy a vallástaniás arra az időre való, amikor a gyermek esze képes mindent megérteni, azok szerény véleményem szerint helytelenül gondolkoznak. Ezek az emberek nem hiszik azt, hogy születésünkor a lelkünkben hozzuk a vallásos eszmét, az Istent, akit bennünk művelni, éleszteni kell. Nem azt az Istent, akit az ész, a tudás teremti, nem azt, akit bizonyítgatni kell, hanem az Istent, azt a vallásos eszmét, amely ösztön, a lélek ösztöne.

Ezt az ösztönt, ezt az Istent ha nem műveljük, kiöli a tudás Istene, a bölcsék Istene, akit vitatnak, akit nem érezünk.

És akik azt hirdetik, hogy a gyermeki lélek nem képes az iskolában tanított imádság, vallásos ének, bibliai történetek után vallásérkölesös ihletet meríteni magának, azok csalódnak. Kérdem, hát a hazaszeretetet, azt a nemes érzést, azt a ragaszkodást e földhöz az a esőpp lélek a maga merő fogalmában szívja fel? Nem. Plántáljuk, fejlesztjük. Hogyan? Hazafias dalok, versek és történelmi elbeszélések segítségével. Amint

eszközei a hazafias érzés fejlesztésének, épp úgy eszközei a vallás-erköletes érzelmek fejlesztésének az egyházi ének, a bibliai történet és az imádság.

A vallásos élet a tiszta erkölcsnek alapja. A tiszta romlatlan erkölcs az államok alapköve. Ott vannak a történelmi példák, valahányszor a nemzetek vallásaikat megvetették, ingadozott az erkölcs, megindult a fejlettség s romba dőlt az ország. A vallás tehát természetes szüksége a léleknek. Hogy ez így van, bizonyítja az a körülmény, hogy minden népnek volt és van vallása. Fedezhetünk fel népeket, akik minden civilizáció nélkül éltek, de egyet se olyat, amelynek nem volt vallása. Ha fetisizmus, ha bálványimádás volt az — de *vallás* volt.

A testnek táplálék, a tudónek levegő, a léleknek vallás kell.

Am jó. Hát legyen vallás, de ne az iskolában tanítsák — mondják azok a felvilágosodottak. Ne az iskolában? Hát hol? Hát mi az iskola? Nem az a hely, amelyben a lélek tulajdonait felébreszteni, fejleszteni kell? Hát az iskola csak arra való, hogy géphez hasonlóan előtudja adni az ismereteket? A gyermek egy fonográf, amely visszaadja azt, amit bele tömtek? Nem! És ezt mindenki elismeri, hogy nem. Az iskola az a hely, amely az ismeret közlésén kívül a lélekkel foglalkozik. A lélekben virágokat fakaszt, virágokat, melyeknek illatjuk van, amely illat örömmel tölti el tulajdonosát. Ez a virág a szeretet, az erény, tehát maga a vallásos erkölcs. Ezeket a tulajdonokat nem csupán a hittannal ébresztjük fel; a szeretetet, az Istenfelelmet, az egymáshoz való ragaszkodást nem csupán a vallásitanítással kell felkölteni, de minden tárggyal. Minden időben, minden tárgynál van alkalom a lélek művelésére, a nemes tulajdonok felébresztésére s ápolására s ezt nem csupán lehet, de *kell* is tenni. És ha *ezt s így* tesszük, akkor tanítjuk a vallást. Nem ezen a címen ugyan, de ezt tesszük. S ezeknek a tanításoknak, a gyermeki lélek felemelkedésére való törekvésnek *koronája* maga az úgynevezett vallás, a hit- és erkölestan. Nem az az erkölestan, amely a tudás Istenét keresi, kutatja, hanem az, amely a szív, a lélek ösztönén alapuló Istent *érzi*.

És akinek lelkében ott él ez az Isten, aki nem kutat, nem okoskodik, de érez, az a világ zür-zavarában nem bukik orra, hanem határozottan, céllal, tántoríthatatlanul halad előre.

És ha kivennék a hittant az iskolából, még nem tettek semmit. A vallást, az erényeket tanulni fogják más tárgyaknál.

Minden tárgy egyforma. És ha elismerjük azt, hogy a lélek nemes tulajdonainak fejlesztése fő-cél, elismertük azt is, hogy a hittan, mint tárgy, mint legmegfelelőbb eszköz első helyen áll a tárgyak között. Ott a helye ennek is, ahol a többinek. Csak akkor tudunk egész embert faragni, embertársait szerető, gondolkodó, minden szép és nemes iránt lelkesedő férfiakat nevelni, ha

szoros kapcsolatban minden egyes tárgynál a lélekre hatunk.

Akik mint a felvilágosodottság hívei, a vallást száműzik, azok nem lélekkel bíró embereket, de lélek nélküli, érzés nélküli fonográfokat akarnak adni a társadalomnak.

És amely társadalom ilyen vallás nélküli emberekből áll, annak a társadalomnak alapja meg-
ingog, erkölcsi alapja meglazul s az a társadalom mindennap egy lépéssel közelebb áll — önasta sírjához.

Nagyvárad.

Várady István.

Néhány szó a fonomimikáról.

Utóbbi időben mindinkább kezd tért hódítani a fonomimikai módszer szerint való írás-olvasás tanítása. Többször volt alkalmam gyakorlati előadásokon a fonomimika módszerével megismerkedni s magam is ezen módszer szerint tanítok. Több kartársamnak ajánlottam, hogy e módszert alkalmazzák iskolájukban. Föltártam e módszernek az eddigiek fölött való kiváló előnyeit; ők azonban olyan kitérő feleletet adtak, melyekből következik, hogy ők még most is azon tartózkodó álláspoutra helyezkedett egyének között foglalnak helyet, kik mosolyognak, valahányszor a fonomimika előnyeiről dicshimnuszokat zengenek hallanak. Szóval fáznak a minden újítással járó esetleges nehézségek leküzdésétől. Pedig ha e módszer előnyös volna felől némi tájékozódást szereznek, mely tájékozódást megszerezni oly kevés fáradságra kerül, hiszen, hogy ők is azon tábor köré gyülekeznek, melyben a fonomimikai módszer megalapítói és annak minél tökéletesebbre vitelén munkálkodó lánglelkű apostolai vannak.

Hogy most röviden összefoglalva némi tájékozást nyújtok e módszer előnyös volta felől, teszem azon okból, hogy mindazon t. kartársaimat, kik még most is félnék e módszer — szerintük talán nehéz vagy bizonytalan sikerű — bevezetésétől, meggyőzzem arról, hogy egy kis jóakarattal s az ügy iránt való érdeklődés mennyivel könnyebb úton vezet azon célhoz, melyhez eddig oly sok fáradság után jutottunk.

Mindössze két éve, hogy a fonomimika előnyeit fölismerttem s növendékeimet szerinte kezdtem oktatni. Az igazat megvallva, kissé bizalmatlanul kezdtem hozzá! Bizalmatlanul, mert hihetetlennek tűnt föl előttem, miképen lehet azt a munkát, melyet eddig 6-8 hónapig oly fáradságosan végeztünk, 8 hét alatt játszva elvégezni?! No de erős elhatározásom volt — a hallott sok dicsérő és ajánló nyilatkozat után — e módszer elsajátítása s annak iskolában leendő gyakorlati alkalmazása. A módszer elsajátításánál csupán néhány kiváló gonddal összeállított vezérkönyvre voltam utalva. Szorgalmasan készültem óráról-órára s amint később növendékeim előhaladása láthatóvá tette, e módszer a gyakorlatban bevált. Az első esztendőben, mikor úgyszólván minden előadásra készül-

nőm kellett s mikor régi rendszeremtől megváltam, kissé különösnek tűnt föl az újítás; de mikor láttam, mily nagy figyelemmel párosult öröm sugarzik le minden egyes növendékem arcáról a hangok ismertetését előző mesék elmondása közben, szívvél-lelekkel igyekeztem a siker minél nagyobb mérvű biztosításán. A fonomimika első igen nagy előnye már a kezdetnél szembetűnt, amennyiben a figyelem kifogástalan volt. Mily könnyű pedig haladni akkor, ha nem kell az idő egy jó részét 100–120 gyermek figyelemzésére fordítani! Az eddig elért siker után itélve már kezdtem hinni s később be is igazolódott azon sokak által még most is különösnek tetsző állítás, hogy e módszer alkalmazása mellett 8 heti játék után a gyermek ír és olvas!

Többféle vezérkönyv jelent meg már, melyek mind a fonomimika minél könnyebb és egyszerűbb úton való elsajátíthatóságát tárják elénk. Különösen két válfaja tűnik ki e módszernek, melyek által gyakorlatot szerezni kezdőknek is könnyű. Egyik, mely szerint a hang ismertetése alkalmával annak jegyét a mimikai jellel ismertetjük, keresve a mimikai jel és a betű alakja között okozati összefüggést; a másik először végig halad a hangok ismertetésén, azután a hangok összefoglalását tárgyalja; mikor ezzel a tanulók már tisztában vannak, következik a betűk ismertetése. Közben természetesen a hang, szó, betű és végre a mondat fogalmának alkalmoszerű ismertetése történik. Az első módszer ajánlható oly iskolákban, melyekben a tanév megnyitása alkalmával az évi létszám teljes. A második pedig különösen falusi iskolákban, hol — mint nálunk is — a tanév megnyitása alkalmával alig van beírva az évi létszám fele s október-november hónapokban jön a tulajdonképeni zöme. Ilyen viszonyok között gondolnunk kell azon gyermekekre is, kiket későbbben iratnak be. Azért itt a hangok ismertetése közben azok folytonos ismétlése lehetővé teszi, hogy a későbbben érkezett gyermek is elérje azt a gyakorlati készséget, mely őt a többiekkel való együttműködésre képesíti. Mire betűismertetésre kerül a sor, rendszerint mindnyájan együtt vannak s a szükséges előismeretek birtokában; tovább haladni akadály nélküli lehet. Ez tehát egy másik előny, mely az írva-olvasó módszerrel teljesen hiányzik. Sokat kellene írnom, ha e módszer valamennyi előnyét ismertetni akarnám, de ezt megtenni hivatva vannak azok a vezérkönyvek, melyek e célra lettek szerkesztve.

Tehát ne húzódozzanak t. karjársaim e módszer előnyeivel való megismerkedéstől s ebből kifolyólag gyakorlati alkalmazásától, mert hiszen szánatlan bizonyíték van arra nézve, mennyivel előnyösebb a fonomimika alkalmazása az eddig használatban volt írva-olvasó módszerrel szemben. Az a csekély fáradság pedig, melyet néhány e körbe tartozó vezérkönyv gondos áttanulmányozása igényel, bőséges jutalmát találja a sikeres munkálkodásban.

Orosháza.

Tóth Ferenc.

HIVATALOS KÖZLÉSEK.

A Kath. Tanítói Segélyalap.

A magyarországi latin és görög szertartású róm. kath. tanítói segély-alapja középponti bizottságának 1905. évi augusztus hó 24-én a Kath. Kör disztermében tartott XXI. közgyűléséről felvett jegyzőkönyvét hozzánk is beküldte az elnökség, melyből adjuk a következőket: A jegyzőkönyvet egész terjedelmében azért nem közöljük, mert a gyűlésről lapunk f. é. 37. számában részletes tudósítást közöltünk.

Jelen voltak: dr. Walter Gyula pápai prelátus, esztergomi főszékesegyházi apát-kanonok elnök. Az alap vagyónát kezelő egri főkapitán képviselője, *Begovesevich* Róbert v. püspök, egri főszékesegyházi kanonok; továbbá a nagyméltóságú püspöki kar képviselőiben az egyházmegyék küldöttei és az alap tagjának képviselői, akiket az alapszabályok 30 §. d) pontja szerint az egyes egyházmegyék tanítói választás után kiküldtek.

Dr. Walter Gyula elnök megnyitó beszédét egész terjedelmében közöltük.

Elnök fölhívja a bizottságot, hogy a gyűlés tartamára a jegyzői teendők végzésére saját kebeléből jegyzőt válasszon. A jegyzőkönyv vezetésére egyhangulag Bertalan Vince kéréstől föl.

Elnök bemutatja O Eminenciájának a múlt évi középponti bizottsági ülés jegyzőkönyvére vonatkozólag 1904. évi október hó 29-én 4206. sz. a. kelt magas leiratát, melyben O főmagassága az «Országos Kath. Tanítói Segély-alap» középponti bizottságának Budapesten, folyó évi augusztus hó 27-én tartott gyűléséről múlt hó 24-én 300. sz. a. beterjesztett és 7. alatt visszaszármaztatott jegyzőkönyvét tudomásul veszi és örömet nyilvánítja azon biztató jelenség fölött, hogy ezen olyannyira utolsó feladatokra hivatalt intézmény munkássága folyton növekedő érdeklődéssel tárgyalozik.

Elnök jelenti, hogy az alap feledhetlen emlékü tagjának, Csávolszky József vál. püspök, apátkanonok urnak f. év május hó 9-én történt gyászos elhunytja alkalmával a következő sürgőnyvel fejezte ki részvétét a váci székeskapitánnak: «Csávolszky püspök úr elhunytja alkalmából fogadjon a Székeskapitán úgy magam, mint az Országos Kath. Tanítói Segélyalap mely fájdalomának kifejezését. A segélyalap küldöttéigleg akarván résztvenni, kérem temetés idejét tudatni.» Ugyan-sak május hó 11-én Bertalan Vince és Fekete Árpád urak kíséretében a temetésen személyesen résztvevő és az alap részéről halála, szeretete és kegyelele jeléül egy baberkoszorút helyezt az elköltözött sírjára, melynek szalagjára a következő fölirat tétetett: «Feledhetlen munkásának az Országos Kath. Tanítói Segélyalap.»

Elnök jelenti, hogy a középponti bizottság múlt évi gyűlésének határozatából kifolyólag fölhívást intézett az ország valamennyi tanítói köréhez a segélyalap fölkarolása érdekében. A fölhívás eredménye gyanánt jelzi, hogy bár igen sok kerületből jelentkeztek új tagok, a fölhívásnak nem volt meg az óhajtott sikere. A fölhívást lapunk is közölte, melyre ismétellen fölhívjuk olvasóink figyelmét.

Elnök beterjeszti a múlt évre vonatkozó számadásokat és kéri a fölmentvény megadását. Miatan a bevételi és kiadási tetelek okmányokkal kellően igazolva vannak és így rendben találtattak; a középponti bizottság mely köszönetének kifejezése kíséretében az elnöknek a fölmentvényt megadja.

Elnök jelenti, hogy az árvaháznak föllállítására érdekében Bertalan Vince és Emler Károly tagok kíséretében múlt évi december hó 28-án személyesen tisztelegtek gróf Csáky Károly püspök úr (t) méltóságánál, hogy a váci püspökség tulajdonát képező úgy nevezett «vörös házat» telkével együtt jutányos áron megszerezhesék. Sajnos azonban, az alap még nem rendelkezik annyi tőkével, hogy a nagy kiterjedésű uradalmi épületet, a hozzá tartozó telkekkel együtt, a város ajánlatával szemben megszerezhetné volna és így a további lépések megtételére nem vállalkozott. Ezzel kapcsolatban azon véleménynek ad kifejezést, hogy az árvaháznak föllállítására a leg-

alkalmasabb hely a székesfőváros voina. Dr. Baksay Karoly kiküldött tag fölemli, hogy Vácott már évek óta létezik egy hason intezet kibovítve internátussal, melyben a vácegyházmegyei tanítók gyermekei helyzetetnek el. Az intézményt a vácegyházmegyei tanítóegyesület tartja fenn és legujabban is az elhunyt Csávolszky József v. püspök ügybizottságával és hozzájárulásával huszezer koronaért házat vett, amelyet tizenháromezer koronával rendeltetésének megfelelően átalakított. Kéri annak adandó alkalommal való megtekintését. Machovich Izidor fölemli, hogy a besztecebányakegyházmegyei tanítószög is terbe vette egy internátus létesítését és addig is, míg az megvalósul, segíeyzi a tanítók gyermekeit. — Tudomásul vétetett.

Elnök jelenti, hogy: a) gróf Zichy Miklós komáromszentpéteri nagybirtokos a Segélyalap alapító tagjai közé lépett és alapító tagsági díjait a 100 koronát beküldötte; b) Ferencz György szalkai esperes-plébános a Segélyalap pártoló tagjai közé lépett és a 40 korona tagsági díjait szintén befizette; c) néha Rueska István nyug. drahóci (Esztergom főegyházm.) plébános hagyatékából 90 korona jutott az alapnak. Ezen összesen 230 koronát kitevő összeget a Segélyalap gondnoka, mélt. Begovesevich Róbert püspök úr kezébe a közgyűlés folyamán átnyújtotta. Orvendetesen tudomásul vétetett.

Elnök hivatkozással arra, hogy az alapszabályok 8. §-ában nincs intézkedés arra nézve, vajjon az ösztöndíj élvezete mely ideig terjed és vajjon azon esetben, ha az ösztöndíj élvezőjéről egyébként pl. papnövendébe való belépés által van gondoskodva, kiadható-e az ösztöndíj: elvi határozatot kér arra nézve, mely ideig terjed az ösztöndíj élvezete és megtartható-e az ösztöndíj azon esetben, ha az ellátásról egyébként van gondoskodva. Palotay Ferenc biz. tag azon véleményének ad kifejezést, hogy ha az ösztöndíjasról más módon van gondoskodva, akkor az ösztöndíj megszűntnek tartandó. Bertalan Vince biz. tag véleménye szerint az ösztöndíj az ideig tart, míg tanulmányai révén keresetképes lett. Abban az esetben azonban, ha az ösztöndíjas tanulmányait magasabb iskolákban folytatni szándékozik, részesülhet ugyan ösztöndíjban, de ennek elnyeréséért újabb kérelmezésre kell utasítani, mert szerinte az ösztöndíjat csak addig az ideig élvezheti a növendék, míg választott pályájának a keresetképességére igazoló okmányát meg nem szerezte. Méltányos továbbá, hogy az ösztöndíjban minél több tanító gyermeke részesüljön. Az olyan ösztöndíjas növendék tehát, aki a tanítóképzőt elvégezte, ha tanulmányait a polgári iskolai tanítóképzőben folytatja, csak az esetben részesülhet továbbra is ösztöndíjban, ha azt a bizottság részére ismételtlen megiszavazza. Laszcsik Gyula biz. tag kéri a bizottságot, hogy tanulmányait végzett Ernő fia még egy éven belül megtarthassa ösztöndíját, abból a körülményből kifolyólag, hogy újabban nyert állami ösztöndíja a közállapotok miatt nem folyósítható. Szöke Sándor biz. tag hajlandó a kérést teljesíteni, oly feltétellel azonban, hogy ha a megajánlott állami ösztöndíj folyósítva lesz, az ösztöndíjas köteles a nyert segélyt az alap javára visszatéríteni. A bizottság a fölvetett kérdésekre és kérelemre nézve határozatilag kimondja: a) az oly tanulót, kinek ellátásáról gondoskodva van, az ösztöndíjban nem részesülhet; b) az ösztöndíjas ösztöndíját mindaddig élvezi, míg tanulmányait teljesen be nem fejezte; c) Laszcsik Ernőnek az ösztöndíját Szöke Sándor által fölvetett utókötelezettséggel még egy évre kivételképp folyósítja.

Elnök bemutatja az alapot kezelő egri főkáptalan képviselője, Begovesevich Róbert v. püspök, egri kanonok úr által beterjesztett 1904. évi számadások kivonatát. — Tanulmányukat befejezték: Bertalan József, Czikker József, Laszcsik Ernő, Lipczky Agoston, Orbán József, Tódor László, összesen 5. Ösztöndíjukat nem vették föl: Györkös József, Puskás Gábor, Márton Emilia, Árvay Maria egész évre és Marton Jenő fél évre, összesen 5. Stark Gyula biz. tag kéri, vajjon Buday József gnes nevű leánya, akinek részére még az 1903. év folyamán lett megszavazva az ösztöndíj, miért nem kapta azt meg a második évben, jóllehet tanulmányait még nem fejezte be?

Elnök válaszolja, hogy nevezett ösztöndíjas korántsem vesztette el az ösztöndíját, azt azonban nem tudja, miért nem vette föl mult évben. Valószínűnek tartja, hogy az ösztöndíjas azt hitte, hogy az csak egy évi időtartamra lön megadva. Az ösztöndíjasok továbbá önmaguk kötelesek ösztöndíjukért jelentkezni. Akik ezt a meghatározott ideig nem teszik, azokról föl kell tételni, hogy nem tartanak tovább igényt az ösztöndíjra. Így lörtenhetett a szóban forgó növendékekkel. Palotay Ferenc biz. tag fölemli, hogy Puskás Gábor betegsége gátolta tanulmányai folytatásában. A második felévre járó összeget azért nem vette föl. Kéri a bizottságot, hogy részére az ösztöndíj újból folyósíttassék. A bizottság a fölhasználók és az elnök által nyújtott fölvilágosítások után Buday Ágnes és Puskás Gábor növendékeket az ösztöndíjasok sorába visszahelyezi.

Elnök a határozat kimondása után bemutatja kimutatását, amely szerint régi ösztöndíjasok maradnak: Erdélyi Géza, Karsai Béla, Grószman Maria, Schönviezky István, Takács Gyula, Lehóczky János, Gyarmathi Kálmán, Berta Teréz, Rauter Maria, Gajdosy Jenő, Plósz Adrienna, Ekamp József, Gászó László, Blarár Irma, Harsányi Sándor, Hegedűs László, Raduly Árpád, Buday Ágnes, Puskás Gábor és feltételeken Laszcsik Ernő. Eszerint régi ösztöndíjas lesz 20, akik közül 1-nek jár 200 koronájával 200 kor., 19-nek jár 100 koronájával 1900 kor., betöltendő 9 hely 100 koronával 900 kor., s így az ösztöndíjakra kiutalt 3000 kor. kimerítettett. (Folytatjuk.)

EGYESÜLETI ÉLET.

Meghívó. A zomborvidéki róm. kath. tanító-egylet választmánya f. é. november 9-én d. e. 10 órakor Zomborban, a központi fiú-iskolában rendes gyűlést tart, melyre a választmány tagjai meghívotnak. Tárty: 1. A jövő évi közgyűlés tárgysorozatának megállapítása. 2. A kidolgozandó tetelek kijelölése. 3. A fősztűdő Fótanhatóság leirata a beküldött alapszabálytervezetre vonatkozólag. 4. A könyvtáros jelentése. 5. Esztleges indítványok. Apatin, 1905. október 28. Nagy János, egyleti jegyző. Dr. Stebcz György, egyleti elnök.

Meghívó a szombathely egyházmegyei róm. kath. tanítóegyesület *komenes-aijai* körének f. évi november hó 7-én, Ceildömölkön, a róm. kath. fiúiskolában tartandó rendes öszi közgyűlésére. A gyűlést reggel 9 órakor szentmise előzi meg. A gyűlés kezdete 10 órakor. A tárgysorozat főbb pontjai: Ertekezés: Részt vegyen-e és mi módon a tanító a fogyasztási szövetkezetek alakításában? Irta és fölolvassa: Gaál Ferenc kartárs. Gyakorlati tanítás a nyelvtanból: tartja Barabás Ernő kartárs. A tavaszi gyűlésre előadók kijelölése. Indítványok Ság, 1905. október 24-én. Kovács Sándor elnök.

Meghívó. A szombathely-egyházmegyei róm. kath. tanítóegyesület zalaegerszegi esperesi köre rendes öszi gyűlést f. é. november hó 8-án d. e. 10 órakor tartja Zalaegerszegen, a kath. legényegylet helyiségében (Kummer kávéház I. em.), melyre a t. tagokat és a tanítóügy t. barátait ezennel tisztelettel meghívom. A gyűlést pont 10 órakor szentmise fogja megelőzni. Sajtör. 1905. évi november hó 1-én. Kőr Károly körrelnök.

Meghívás. A szombathely-egyházmegyei róm. kath. tanítóegyesület körmendi köre f. évi öszi közgyűlést november hó 16-án (délelött) Körmenden tartja meg, melyre a kör tagjait és minden tanúgyarátot tisztelettel meghí az elnökség. Ugyanekkor tisztújítás is lesz. Körmenden, 1905. október 30-án. Tarány Mihály, a kör jegyzője.

IRODALOM.

A Szent-István-Társulat népies tagilletménye. A Szent-István-Társulat pártoló tagjai részére szánt ez évi tagilletményi könyvek most kerültek ki a sajtó alól s így a tagilletmény szétküldése megkezdődhetik. A tagilletmény egyik könyve Kosty Kálmán *Magyar Szentek legendái* című művének második, átdolgozott kiadása.

Rosty, mint ismeretes, nagy gonddal és tárgy szeretettel írta meg annak idején ezt a művét, mely a magyar egyház igen tündöklő csillagokat ismerteti vonzóan és épületesen. Ott találjuk a könyvben sz. Margit, bold. Gizella királyné, bold. Csáky Károly és Csáky Mór, magyarhoni boldog Pál, árpád-házi bold. János, árpád-házi sz. Erzsébet, szent Adalbert, pétervári bold. István, bold. Gizella királyné, sz. Kinga, sz. Lajos püspök, sz. Mór és természetesen sz. István, sz. László és sz. Gellért életrajzeit. Aki súlyt vet arra, hogy a most oly erősen lüktető magyar érzes-katholikus motívumokkal is gyarapodjék, annak feltétlenül el kell olvasnia Rostynak ezt a munkáját. És büszkeséggel telik meg keble, látván, hogyha mindjárt a földi népesség közt nem volna is rokona a magyaroknak, a mennyel lakók között tisztességesen van képviselve szent életre törekvő fiai és leányai által. Rosty tíz év előtti adta ki ezt a kedves munkáját s az első kiadás teljesen elfogyott. A Szent-István-Társulat most második kiadást rendezett belőle, hogy népies tagjelteményként, tehát mintegy tizenöt ezer példányban elterjessze. A munka átnevezését a boldogult szerző rendtársa, Komárik János, jézusársasági atya volt szíves magára vállalni, aki a művet egyebek közt a Kassai vértanúk életrajzával bővítette. Még meg kell jegyeznünk, hogy a mű igen díszes vászonkötésben jelent meg s így külső kivitelével is hódít. A nép, melynek körében most el fog terjedni, minden esetre hálás lesz a Szent-István-Társulatnak ezért a szép kiállítású könyvért. A népies tagjelteménynek egy másik könyve Szászai Antal dobsinai plébános *«A nagy mesterség»* című munkája. Ez fűzött mű s a gyermekek első házi nevelésének a mesterségéről szól, még pedig nem száraz theoretizálással, hanem az élet közvetlenségét lehető gyakorlatiassággal; nyelvében könnyed, tartalmában aktuális és megkapó. Nem szól csupán a nevelés vallás-erkölcsei oldaláról, hanem nagy figyelemmel van az oktatás s főképp az egészségbeli nevelésre. A legrészletesebb tanácsokkal látja el az apát s főleg az anyát a gyermek fogantatásának idejétől kezdve a születésig s innét az első gyermekéveken át. A műben annyi az okos tanács, hogy nemcsak szülőknél, hanem minden komoly embernek a kezébe kellene nyomni ezt a könyvet, melynek utolsó fejezete különben is minden katolikus ember előtt aktuális kell hogy legyen, mivel a katolikus iskola fontosságáról s az iskolák államossítása ellen szól.

Beküldetett. Gyermeknaptár. Az Országos Állatvédő Egyesület kiadásában (IX., Ernő-utca 11—13.) megjelent az 1906. évi gyermeknaptár, melynek minden eladott példányát után az Eötvös-alap 2 fillért kap a magyar tanítószolgálat és árváinak segélyezésére. Ára 10 fillér. Minden állatvédő, minden gyermekbarát rendeljen az Országos Állatvédő Egyesülettől, azt összegyűjtötték a beküldése mellett, nagyobb példányszámot ezen könyvecskéből, mely nemcsak kintinó tartalma nyújt, de melyet rendkívül olcsósága folytán a legszegényebbek is megvehetnek. Aligha kínálkozik jobb alkalom, hogy ily csekély kiadással a gyermekeknek nagyobb örömet szerezzünk s őket ugyanakkor oktassuk erkölcsi nevelésük és emellett a magyarországi tanítószolgálat és árváit is segélyezzük. A könyvecske tartalma valóban a legalkalmasabb arra, hogy a gyermekek szívébe szánalmat és könyörületet oltunk. Melegen ajánljuk olvasóink szíves figyelmébe.

VEGYESEK.

A kath. segélyalap alelnöke. Nagyváradról értesít levelezünk, hogy *Vasváry* Kolos, bibernok hercegprímás az Országos Kath. Tanítói Segélyalap alelnökévé, a négy évvel ezelőtti halálzás folytán megüresedett ezen tisztségre, az alap elnökének előterjesztésére *Stark* Gyula nagyvárad-olaszi róm. kath. igazgató-tanítót nevezte ki. Olvasóink előtt a Stark név nem ismeretlen. Őszinte örömmel üdvözzöljük őt fontos állásában: mert meg vagyunk győződve, hogy lelkes, odaadó és őszinte buzgalma föllendíti azt a Segélyalapot, amelynek felvirágzását a kath. oktatásügy minden munkása őszintén óhajtja, várja és sürgeti.

A kath. iskola védelme. A napokban ünnepelte meg áldozópapságának hatvan éves jubileumát Andrassy János nagyvárad-i kanonok, pápai prélatus, a nagyvárad-i egyházmegye nesztorja. A közszeretetlen álló, jótékony-ságáról híres főpap aranymiséje alkalmából négyezer koronás alapítványt tett az üdülő betegek, *tízezer koronát pedig leánynevelési célokra.* A prélatust melegen üdvözlötte Szemrecsányi Pál nagyvárad-i püspök is, aki jelenleg Budapesten tartózkodik.

Szociális szakosztály a tanítóképzőben. A tanítószolgálat tagadhatatlanul nagy szerepe van a társadalmi mozgalmakban. Egy ügybuzgó tanító a pappal karöltve az egész községet a boldogság tanyájává teheti. Mindazonáltal egy a papnak, mint a tanítónak szüksége van arra, hogy a társadalmi működésekben szinte beleneveljék. Erre szolgálnak a legtöbb szemunárium- és tanítóképzőben szervezett n. n. szociális szakosztályok. Az esztergomi tanítóképzőben ez skolar év folyamán vezette be Keményfy Kálmán vezérelők ezen szakosztályt, mely az önképzőkör keretén belül működik. E hírt örömmel közöltük, mert a szociális szakosztály életbelétele nagyban hozzájárul ahhoz, hogy az intézetből kikérült tanítók a szociális téren hasznos munkásságot fognak kifejteni.

Felelős szerkesztő: **Ember Károly.**

PÁLYÁZATOK.

Esztergomi érseki megye.

A máriavölgyi róm. kath. kántortanítói állásra nov. 11-ig pályázat hirdettek. Jövedelme: községtől fizetés 80 kor., ismétlőkolaért 24 kor., 503 ööl kert, 1358 ööl szántóföld. A templomtól fizetés 400 kor., figurális misékért 40 kor., alapítványos szentmisék után 45 korona, stóla körülbelül 50 kor., manuális misék után körülbelül 200 kor. A kántorlakot tavasszal fogjuk alaposan renoválni. Az állás elfoglalása után azonnal államsegélyt fogunk kérni. A választáson, amely nov. 12-én lesz, személyes megjelenést kérünk. *Závódszky József* plébános, iskolaszéki elnök. 636 2—2

A nyitra-hrádeki kántortanítói állásra november 16-ig pályázatot hirdettek. Jövedelme a községtől és tandíj cimen: 512 korona, 3 hold szántó, rét és erdő, 25 p. m. rozs és árpa, párber, stóla 160 kor., államsegély 134 kor. Lakása: 2 padlózott szoba, 1 zárt konyha, 2 istálló. Tanítja az IV—VI. osztályt és az ismétlőkisiskolát. Az iskolaszékre címzett kérvények *Fehérváry Kálmán* esperes, hrádek per Vágújhely küldendők. 640 1—2

A szentleleki (Esztergom vm.) róm. kath. kántortanítószagra pályázat hirdettek. Jövedelme 10 hold föld, részben a község által művelve, 40 m. keményfa, párberben 35 véka kétszeres, község pénztárából 170 kor., uradalomtól 9 kor. 20 fill. Stóla 30 kor., iskolafutásra 7 m. fa. Oklevelesnek 270 kor., államsegély. Tannyelv magyarul. A tónyelv ismerete kívánatos. Lakása 1 szoba, 2 konyha, istálló, kert. Kellően felszerelt kérvények *Lengyel Flávián*, szent Ferenc-rendi házfőnökhöz Esztergomba intézendők. Az állás azonnal elfoglalható. Lengyel Flávián lelkész. 642 1—1

Rozsnyói püspöki megye.

Szentsimoni (Gömör, állomás Ozd) róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdettek. Jövedelme: szép lakás-kon kívül évi átlagban államsegélyből 196 kor., tandíjból 140, telekéből 266, 6 ööl tűzifa befuarozva 50, 1/2 ház-hely, 1. oszt. szántóföld, rét, legelő 400, stóla 60 korona. Pályázók folyamodványukat szabályszerűen felszerelve alulírtokhoz terjesszék be. Választásra november 14., délelőtt 11 órára személyes megjelenés kívánatik. Dr. *Göbl Márton* plébános. 645 1—2

Dernón (Gömör m.) róm. kath. iskolánál II. tanítói állásra pályázat hirdettek. Jövedelme 800 korona államsegély, 2 szobás lakás, kert. Tanítónak előnyben részesülnek. Pályázati határidő: nov. 15. Az állás 20-án elfoglalható. *Iskolaszéki elnök.* 646 1—1

Veszprémi egyházmegye.

Az olaszfalui (Veszprém m.) róm. kath. iskolaszék fitanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalmazása: a hitközségtől 660 korona, az államsegély 140 korona, mely azonban újra kérelmezendő, lakása egy üres szoba, konyha és kamrából áll. Kötelessége a reá bizandó iskolát, az ismétlő leányokat tanítani, az iskolás gyermekeket templomba, processióra és mindenholva elkísérni és jelenlenni, ahol testületileg megjelennek. Felhívtnak pályázni ohajtó okleveles tanítók, hogy folyamodványukat f. évi november 11-ig, az iskolaszéknek nyújtsák be. Az állás azonnal elfoglalandó. 639 2-2

Lajos-komárom anyaegyházban a róm. kath. kántortanítói állomásra folyó évi november hó 21-ére pályázat hirdették. Javadalmazása: Lakás: két padlózott szoba, meleg konyha, pince, istálló, felszer. ólak és házikert. 15 hold szántóföld, ebből 8 1/2 holdat hitközség munkál, most 13 hold használatban van adva 398 koronában s földmunkaváltság fejében hitközség ad 64 koronát. Telkes gazda után páronként (31 pár) 1/2 mérő buza, kisházások és zsellérek után (51 pár) 1/2 mérő rozs, özvegyek után (12) 1/4 mérő rozs. Lélekpénz páronként (88 pár) 1 korona, fapénz páronként 30 fillér. Tanító által vett fat hitközség haza hordja. Tanítói fizetés kiegészítés címen állami segélyből 128 korona. Korpótlék is állami segélyből. Ostya sütésért templom pénztárából 14 korona. Stólából körülbelül 30 korona. Irodai átlalány 8 korona. Iskola fűtésdíj 12 korona. Iskolaköteles helybelitől (42) a 80 fillér, pusztaitól (2) a 2 korona. Adót — kivéve egyenértékű illetéket — tanító fizeti. Kötelességei: tartozik az előírt tanterv szerint tanítani és az ismétlőket oktatni, az összes kántori teendőket végezni. Tannyelv: magyar-német. Tankötelesek száma mindennapi 74, vasárnapi 28. Próbaének pályázat napján délelőtt 10 órakor. Személyes megjelenés kívántatik. Az állomás december 1-én elfoglalandó. Kellően felszerelt kérvények november hó 19-ig a lajoskomáromi róm. kath. pléb. hivatalhoz (Veszprém megye, posta helyben) beküldendők. (Vasuti állomás Mező-Komárom, Város-Hídvég, 4 1/2 kilométer.) *Konráth Károly.* 644 1-1

Váci egyházmegye.

Zsámbokra (Pest m.) róm. kath. magyar tannyelvű iskolához tanerő kerestetik. Pályázhatnak férfiak és nők, gazdasági bizonyítvánnyal bíró férfiak előnyben részesülnek. Javadalma: míg a természetben lakás fölépül lakás és kertiletmény fejében 70 korona, községtől 600 korona, államtól 130 korona, mely összegnek 200 koronáig való kiegészítését kérelmezzük, egy öl fa. Kérvények nov. 12-ig főtiszt. *Radványi Béla* plébánoshoz küldendők Zsámbokra. Megbízásból: *Uspjók Bertalan* iskészeki jegyző. 643 1-1

Az apostagi (Pest m.) róm. kath. kántortanítói állásra nov. 20-ig pályázat hirdették. Jövedelme: Szabad lakás: 3 szoba, konyha, éléskamra, istálló, házikert. 14 katasztr. hold és 1495 □ öl szántóföld. Párber, vallásalapból illeték, ostyasütés, tandíj, stóladíj, alapítványi misék, Gáll-féle alapítvány jövedelmei és egyéb föltételek az apostagi plébániai hivatalban megtudhatók. A pályázók a pályázati föltételek elfogadása után bocsátattnak a választásra november hó 23-án d. e., amelyre személyes megjelenés kériatik. Fölszerelt kérvények nov. 20-ig *Schláger Árpád*, kerületi tanfelügyelőhöz (Soroksár Pest m.) küldendők. 641 1-2

Boldogult Csima István főkantor országszerte ismert: meretes kitünő összeállítású 250 válogatott ::

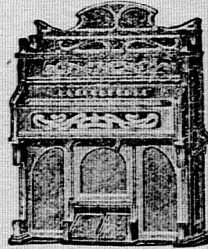
■■■ **gyászmiseéneket** ■■■

tartalmazó énekkönyve mélyen leszállított áron (4 frt helyett 2 frt 50 kr.-ért) kapható az :: elhunyt özvegyénél **Kiskunfélegyházán** ::

635 2-5

Jul. Heinr. Zimmermann, Leipzig.
Üzlete: Sz. Pétervár, Moszkva, Riga, London.
Legjobb szerkezetű házi-, iskola-, koncert- és templom-harmoniumok gyára.

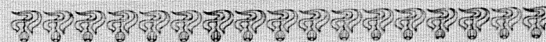

Egyedüli képvis. Magyarorsz. részére

Ferdinand Hörl
Pozsony, Ventur-u. 24.

Kérjünk 3. számú árjegyzéket orgonaharmoniumokra.
Szállítás eredeti gyári arakon.

629 1-2

A kitünően bevált s kiválóan szép dallamokra írt
Magyar Kántor temető-, búcsuztató- és miséinek gyűjteményes könyv kapható, füzve 2, kötve 3 koronáért

Biczók kántornál, Torontáltordán.

579 5-10

Orgonaépítési műintézet.

RIEGER OTTÓ

villamos gépekkel berendezett cs. és kir. udv. orgonagyára

Budapest, VII., Garay-utca 48.

cs. és kir. udvari szállító, a Szentsír lovagja,
a Ferenc József-rend lovagja.

A párisi s becsi világtkiállításon kitévetve.

(484-53)

Legelőcsőbb árban és kedvező fizetési föltételek mellett kiváló tiszta légnyomású csöndeszerű (pneumatikai) tartós, nemes hangú orgonákat szállít. 30 év óta 980 orgonát szállított. Mindennemű orgonajavításokat és hangolásokat a legmerszelebb árban és lekiismeretes pontossággal teljesít. — Orgona jökeiben tartását merszelelt árban elvállalja. Tervezetek és rajzok kivanatra díjmentesen.

Karácsonyi pásztorjátékok.

Előadásuk által a legalkalmasabbak arra, hogy úgy az intézetek, iskolák, valamint otthon a család körében a szent estét a leglélekemelőbbé avathassák. Ép azért, hogy azok jókor betaníthatók legyenek, fölhívjuk a főtisztelendő pap-ság és tanító-ság becses figyelmét a Szent-István-Társulat alatti kiadványaira.

Karácsonyi pásztorjátékok.

A bűnbánó fiú. Karácsonyi pásztorjáték két részben. Irta Hercegh Péter. (Népirat 214. sz.) Ara 10 fillér.

A bűn büntetése. Karácsonyi játék három felvonásban. Irta Oppitz Sándor. (Népirat 123. sz.) Ara 8 fillér.

A megkerült gyermek. Karácsonyi pásztorjáték öt részben. Irta és zenéjét szerlette Szabó János. (Népirat 219. sz.) Ara 24 fillér.

A megtalált bárány. Karácsonyi pásztorjáték. (Ifjúság Öröme V. kötet.) Ara 1 kor. 60 fillér.

Ami fönntart minket. Karácsonyi életkép az iparos világból három felvonásban. Kiválóan legényegyesületek használatára. Irta Erdősi K. Füzve 50 fillér.

Angyalszivek karácsonya. Karácsonyi kör. Irta Erdősi Károly. (Népirat 200. sz.) Ara 12 fillér.

A pogány megtérése. Karácsonyi játék három felvonásban. Irta Oppitz Sándor. (Népirat 124. sz.) Ara 6 fillér.

Apró szentek. Karácsonyi pásztorjáték. (Népirat 192. szám.) Ara 12 fillér.

Békesség az embernek. Karácsonyi játék. Irta Oppitz Sándor. (Népirat 139. sz.) Ara 6 fillér.

Betlehem. Karácsonyi pásztorjáték négy részben. Irta Bartha István. (Népirat 179. sz.) Ara 12 fillér.

Betlehemi bakter. Karácsonyi pásztorjáték négy részben. (Népirat 187. sz.) Ara 24 fillér.

Betlehemi asszonyok. Karácsonyi pásztorjáték. (Népirat 190. sz.) Ara 8 fillér.

Egy karácsonyjéj. Dramalét. Irta Horvath Lipót. (Ifjúság könyvében.) Ara 2 korona.

Három királyok. Karácsonyi pásztorjáték. (Népirat 191. szám.) Ara 10 fillér.

Itt a Miklós. Pásztorjáték (Népirat 189. sz.) Ara 8 fillér.

Jézus születése. Karácsonyi pásztorjáték. Irta Mohl Adolf. Második kiadás. (Népirat 186. sz.) Ara 10 fillér.

Karácsony. Színjáték három felvonásban. Irta Bartha István. Második kiadás. (Népirat 101. sz.) Ara 10 fillér.

Karácsonyest. Karácsonyi játék. (Népirat 188. sz.) Ara 8 fillér.

Karácsonyi színjátékok kiválóan katólikus legényegyesületek használatára. Irta Erdősi Károly. Füzve 80 fillér.

Két karácsonyest. Színmű. Irta Maszlaghy Ferenc. (Ifjúság öröme III. kötet.) Ara 1 kor. 60 fillér.

Pásztorjátékok. Ara térvászonközében 1 korona 40 fillér.

Pásztorjáték. Irta Domonkos István. (Népirat 215. sz.) Ara 20 fillér.

☞ Megrendelésnél elég a népiratoknál a folyó szám kiírása. ☜

==== A fentiek kaphatók: =====

a SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT

könyvkiadóhivatalában:

könyvkereskedésében

Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28.

Budapest, IV., Kecskeméti-utca 2. sz.